

Modtaget via elektronisk post. Der tages forbehold for evt. fejl

Europaudvalget
(Alm. del - bilag 700)
landbrugsministerråd
(Offentligt)

Medlemmerne af Folketingets Europaudvalg og deres
stedfortrædere

Bilag Journalnummer

Kontor

1 400.C.2-0

EU-sekr.

9. marts 2000

Med henblik på mødet i Folketingets Europaudvalg den 17. marts 2000 - dagsordenspunkt rådsmøde (landbrugsministre) den 20. - 21. marts 2000 - vedlægges Fødevareministeriets notat over de punkter, der forventes optaget på dagsordenen for rådsmødet.

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri Folketingets Europaudvalg

2. afdeling, 1. kontor

Den 9. marts 2000

LFM 0348

AKTUELT NOTAT

Rådsmøde (landbrug) den 20. - 21. marts

2000

1. Varer udenfor bilag I:

a) Meddelelse til Rådet fra Kommissionen: Varer uden for bilag I - specifikke foranstaltninger og aktiv forædling

KOM (1999) 625 endelig udgave

- Vedtagelse side 3

b) Forslag til Rådets forordning om ændring af forordning (EF) nr. 1255/1999 om den fælles markedsordning for mælk og mejeriprodukter

KOM (1999) 631 endelig udg.

- Vedtagelse side 5

c) Forslag til Rådets forordning om ændring af forordning (EF) nr. 3448/93 om en ordning for handelen med visse varer fremstillet af landbrugsprodukter

KOM (1999) 717 endelig udg.

- Vedtagelse side 6

2. Forslag til Rådets forordning om ændring af forordning (EF) nr. 1255/1999 om den fælles markedsordning for mælk og mejeriprodukter (skolemælk)

KOM (1999) 608 endelig udg.

- Vedtagelse side 8

3. Forslag til Rådets forordning om ændring af forordning (EØF) nr. 404/93 om den fælles markedsordninger for bananer

KOM (1999) 582

- Drøftelse side 11

4. Forslag til Rådets beslutning om italiensk statsstøtte til sukkersektoren.

- Vedtagelse side 14

5. Hvidbog om Fødevarer sikkerhed

KOM (1999) 719 endelig udg.

- Drøftelse side 16

6. (evt.) Forberedelse af forhandlingerne i FAO om revision af den Internationale Overenskomst om Plantegenetiske Ressourcer for Fødevarer og Landbrug

- Drøftelse side 27

7. Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om ændring af Rådets direktiv 64/432/EØF om veterinærpolitimæssige problemer ved handel inden for Fællesskabet med kvæg og svin.

KOM (1999) 456 endelig udg.

8. Forslag til Rådets beslutning om ændring af beslutning 95/513/EF om ligestilling af læggekartofler produceret i tredjelande og beslutning 95/514/EF om ligestilling af aفرøder til formering af udsæd i tredjelande og om ligestilling af frø produceret i tredjelande.

KOM (2000) 64 endelig udg.

NOTAT OM RÅDSMØDE (LANDBRUG) 20. - 21.

MARTS 2000

1a) Varer udenfor bilag I:

Meddelelse til Rådet fra Kommissionen: Varer uden for bilag I - specifikke foranstaltninger og aktiv forædling

KOM (1999) 625 endelig udgave

Genoptryk af grundnotat

Baggrund

Kommissionen har ved KOM (1999) 625 af 24. november 1999 fremsendt Meddelelse til Rådet om specifikke foranstaltninger for varer uden for bilag I og proceduren for aktiv forædling. Meddelelsen er oversendt til Rådet den 30. november 1999.

Nærheds- og proportionalitetsprincippet

Kommissionen har ikke redegjort for nærheds- og proportionalitetsprincippet, idet foranstaltningerne er et led i gennemførelsen af EU's fælles landbrugspolitik.

Formål og indhold

Formålet med foranstaltningerne er generelt at overholde de budgetmæssige begrænsninger, der blev fastlagt på topmødet i Berlin og de forpligtelser, EU har indgået i WTO-aftalen.

Som led i WTO-forhandlingerne har EU forpligtet sig til at begrænse de årlige beløb, der ydes i eksportrestitutioner, også for landbrugsvarer, som udføres i form af varer, der ikke er omfattet af Traktatens bilag I (varer, der har undergået en videregående forarbejdning såsom kiks, småkager, drikkevarer og lign.).

For budgetårene 2000 og 2001 kan der i henhold til WTO-aftalen anvendes henholdsvis 475 og 415 mio. EUR (3,6/3,1 mia. DKK). Begrænsningerne kommer dog ikke til at gælde for indeværende år, fordi der er sket overførsel af ubrugte midler fra de fire foregående år, hvor der gennemsnitligt er ydet 560 mio. EUR (4,2 mia. DKK) i eksportrestitutioner.

I Kommissionens ændringsskrivelse til det foreløbige budgetforslag blev der anført en budgetmæssig ramme på 560 mio. EUR (4,2 mia. DKK) for varer uden for bilag I, men Kommissionens aktuelle overslag for indeværende år ligger på 578 mio. EUR (4,3 mia. DKK).

WTO-forpligtelsen i 2001 er som nævnt 415 mio. EUR (3,1 mia. DKK) og udgør den egentlige begrænsning for disse varer. Der skal således opnås en betydelig besparelse, og Kommissionen foreslår på denne baggrund fire foranstaltninger:

Den første foranstaltning vedrører varer, som også er omfattet af produktionsrestitutioner. I visse tilfælde ydes der desuden et supplerende tilskud ved eksport. Producenterne kan i dag vælge enten at anmode om supplerende tilskud eller fuld restitution. Det er Kommissionens hensigt at opnå en besparelse ved at begrænse valgmuligheden og helt at afskaffe det supplerende tilskud. Produkterne omfatter modificeret stivelse, kemiske produkter og lægemidler m.v.

Den anden foranstaltning vedrører afskaffelse af restitutioner til forskellige varer, som er mindre importfølsomme over for prisen på basislandbrugsprodukter. Foranstaltningen omfatter varer fra listen over indarbejdet korn, mejeriprodukter, ris og sukker.

Den tredje foranstaltning vedrører afskaffelse af restitutioner til varer fremstillet af landbrugsprodukter, for hvilke der ikke ydes restitutioner, når de udføres i uforarbejdet stand, f.eks. yoghurt hvor i der indgår frugt, som ikke kan få restitution til basisproduktet.

Den fjerde foranstaltning vedrører nedsættelse af restitutionssatserne for bestemte, mindre følsomme varer, der ikke allerede er nævnt under varer, der fjernes fra listen over restitutionsberettigede varer. Foranstaltningen omfatter bl.a. visse alkoholiske drikkevarer, såsom whisky/whiskey.

Iværksættelsen af de fire foranstaltninger forventes at føre til en samlet besparelse på 85 mio. EUR (ca. 632 mio. DKK). Det er imidlertid ikke tilstrækkeligt til at kunne dække forskellen mellem forarbejdningsindustriens behov og EU's finansieringsmuligheder. Derfor suppleres disse foranstaltninger med en lettere adgang til proceduren for aktiv forædling (import til EU af landbrugsråvarer til forarbejdning, som sker toldfrit mod forpligtelse til reeksport uden eksportrestitution), jf. særskilt forslag herom, KOM (1999) 717.

Der er allerede indført en licensordning i forbindelse med eksport af varer uden for bilag I for at sikre overholdelse af budgetforpligtelserne. Disse licenser kan anvendes til notificering af WTO på samme måde, som det er tilfældet med landbrugsprodukter, der udføres i uforarbejdet stand.

Udtalelser

Europa-Parlamentets udtalelse foreligger endnu ikke. Det Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget har heller ikke fremsat udtalelser.

Konsekvenser

Foranstaltningerne har ingen lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser, og en vedtagelse heraf skønnes ikke at berøre beskyttelsesniveauet i Danmark.

I Danmark er der i det forgangne oktoberår udbetalt 187 mio. DKK i eksportstøtte til varer uden for bilag I. En fjernelse af varer fra listen over restitutionsberettigede varer vil medføre en reduktion på 31 mio. DKK, som fordeler sig med 23 mio. DKK til mejeriområdet, 7 mio. DKK til korn og 1 mio. DKK til sukkerområdet.

Høring

I §2 udvalget (landbrug) har Landbrugsrådet givet udtryk for, at meddelelsen i sin hovedlinie er acceptabel, men at der fortsat er et problem for kartoffelstivelse, som er blevet hårdt ramt af Agenda 2000. Dansk Industri ser gerne medtaget mulighed for ydelse af restitution til råvarer, der forarbejdes under toldoplæg. Mejeriforeningen har peget på en længere licensløbetid.

Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Meddelelsen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.

Der vil samtidig blive fremsendt grundnotat om sagen.

1b) Varer udenfor bilag I:

Forslag til Rådets forordning om ændring af forordning (EF) nr. 1255/1999 om den fælles markedsordning for mælk og mejeriprodukter

KOM (1999) 631 endelig udg.

Genoptryk af grundnotat.

Baggrund

Kommissionen har ved KOM (1999) 631 af 29. november 1999 fremsendt forslag om ændring af Rådets forordning (EF) nr. 1255/1999 om den fælles markedsordning for mælk og mejeriprodukter. Forslaget er oversendt til Rådet den 29. november 1999.

Forslaget er fremsat med hjemmel i TEF artikel 36 og 37 og kan vedtages af Rådet med kvalificeret flertal efter høring af Europa-Parlamentet.

Nærheds- og proportionalitetsprincippet

I henhold til artikel 31 i Rådets forordning (EF) nr. 1255/1999 om den fælles markedsordning for mælk og mejeriprodukter er det fastsat, at der kan ydes restitutioner til visse mejeriprodukter, når de udføres i form af varer omfattet af forordningens

bilag II. Kommissionen anfører, at for at udnytte de økonomiske ressourcer så effektivt som muligt, bør der skabes flere forvaltningsmuligheder for at gøre det lettere at af gøre, til hvilke varer der kan ydes restitutioner.

Formål og indhold

Formålet med forslaget er at give Kommissionen beføjelse til at ændre listen over de mejeriprodukter, der udføres i form af forarbejdede varer, som ikke er opført i Traktatens bilag I, og for hvilke der kan ydes restitutioner.

I de øvrige landbrugssektorer inden for de fælles markedsordninger for korn, sukker, ris og æg, hvor der kan ydes eksportrestitutioner til forarbejdede varer uden for Traktatens bilag I, har Kommissionen allerede beføjelse til at ændre listen over restitutionsberettigede varer. Den samme beføjelse foreslås derfor tildelt Kommissionen inden for mejeriprodukter.

Udtalelser

Europa-Parlamentets udtalelse foreligger endnu ikke. Der er heller ikke udtalelser fra Det Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget.

Konsekvenser

Forslaget har ingen lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser, og en vedtagelse af forslaget skønnes ikke at berøre beskyttelsesniveauet i Danmark.

Høring

§2-udvalget (landbrug) har ikke haft bemærkninger til forslaget.

Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Der er fremsendt grundnotat om forslaget den 31. januar 2000.

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.

1c) Varer udenfor bilag I:

Forslag til Rådets forordning om ændring af forordning (EF) nr. 3448/93 om en ordning for handelen med visse varer fremstillet af landbrugsprodukter

KOM (1999) 717 endelig udg.

Genoptryk af grundnotat

Baggrund

Kommissionen har ved KOM (1999) 717 af 22. december 1999 fremsendt forslag om ændring af Rådets forordning (EF) nr. 3448/93 om en ordning for handelen med visse varer fremstillet af landbrugsprodukter. Forslaget er oversendt til Rådet den 5. januar 2000.

Forslaget er fremsat med hjemmel i TEF artikel 37 og TEF 133 og kan vedtages af Rådet med kvalificeret flertal efter høring af Europa-Parlamentet.

Nærheds- og proportionalitetsprincippet

Kommissionen har ikke redegjort for nærheds- og proportionalitetsprincippet, idet ordningen er et led i gennemførelsen af EU's fælles landbrugspolitik.

Formål og indhold

Formålet med forslaget er at afhjælpe de vanskeligheder, der opstår for virksomhederne i forbindelse med den forudsete reduktion af budgetudgifterne til forarbejdede landbrugsvarer uden for Traktatens bilag I (varer, der har undergået en videregående forarbejdning såsom kiks, småkager, drikkevarer og lign.). De samlede restitutionsbeløb til visse landbrugsprodukter, som udføres i form af varer uden for bilag I, må i budget året 2001 iflg. WTO-aftalen ikke overstige 415 mio. EUR (ca. 3,1 mia. DKK).

Iflg. de eksisterende bestemmelser kan proceduren for aktiv forædling anvendes, når de markedsræssige forhold medfører et behov. Proceduren indebærer import til EU af landbrugsråvarer til forarbejdning, som sker toldfrit mod forpligtelse til reeksport uden eksportrestitution. Kommissionen foreslår nu en supplerende adgang til aktiv forædling. Det foreslås således, at man på basis af et skøn over det kommende års budgetbehov kan udstede licenser, som giver ret til import fra tredjelande og oparbejdning af givne mængder basisprodukter under ordningen for aktiv forædling uden den normale vurdering af de markedsræssige betingelser.

Det er hensigten at stille en årlig kvote for aktiv forædling til rådighed for producenterne af varer uden for bilag I, hvis værdi modsvarer manglende restitutioner. Licenser udstedt ved årets begyndelse giver ret til import fra tredjelande og oparbejdning af givne mængder basisprodukter under ordningen for aktiv forædling, idet Kommissionen på grund af forskellen mellem råvareprisen i EU og på verdensplan allerede anser de økonomiske betingelser for at være opfyldt. Ordningen skal sikre, at fødevarerindustrien i EU kan forsyne sig med råvarer på samme vilkår som konkurrenterne i tredjelande.

Proceduren for vedtagelse af gennemførelsesbestemmelser (forvaltningskomitéprocedure) foreslås ændret i overensstemmelse med Rådets afgørelse 1999/468/EF af 28. juni 1999 om fastsættelse af de nærmere vilkår for udøvelsen af de gennemførelsesbestemmelser, der tillægges Kommissionen.

Forslaget må ses i sammenhæng med Kommissionens meddelelse om begrænsning af listen over de produkter, der kan opnå restitutioner, og reduktion af visse restitutionssatser, KOM (1999) 625.

Udtalelser

Europa-Parlamentets udtalelse foreligger endnu ikke. Der foreligger endnu ikke udtalelser fra Det Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget.

Konsekvenser

Forslaget har ingen lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser, og en vedtagelse af heraf skønnes ikke at berøre beskyttelsesniveauet i Danmark.

Høring

§2 -udvalget (landbrug) har behandlet dette forslag sammen med meddelelsen om begrænsning af restitutionerne, og Landbrugsrådet har givet udtryk for, at forslagene i deres hovedlinie er acceptable, men at der fortsat er et problem for kartoffelstivelse, som er blevet hårdt ramt af Agenda 2000. Dansk Industri ser gerne medtaget mulighed for ydelse af restitution til råvarer, der forarbejdes under toldoplæg. Mejeriforeningen har peget på en længere li censløbetid.

Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.

Der vil samtidig blive fremsendt grundnotat om sagen.

2. Forslag til Rådets forordning om ændring af forordning (EF) nr. 1255/1999 om den fælles markedsordning for mælk og mejeriprodukter (Skolemælk)

KOM (1999) 608 endelig udg.

Genoptryk af aktuelt notat.

Baggrund

Kommissionen har ved KOM (1999) 608 af 10. december 1999 fremsat forslag om ændring af Rådets forordning (EF) nr. 1255/1999 om markedsordningen for mælk og mejeriprodukter. Forslaget er oversendt til Rådet den 14. december 1999.

Forslaget er fremsat med hjemmel i TEF artikel 36 og 37 og kan vedtages af Rådet med kvalificeret flertal efter høring af Europa-Parlamentet.

Nærheds- og proportionalitetsprincippet

I henhold til artikel 14 i Rådets forordning (EF) nr.1255/1999 af 17. maj 1999 om den fælles markedsordning for mælk og mejeriprodukter ydes der fællesskabsstøtte til levering af visse forarbejdede mejeriprodukter til skoleelever med henblik på at fremme forbruget af mælk blandt unge. Kommissionen anfører, at en evaluering af skolemælksordningen har vist, at ordningen har en vis begrænset virkning på markedsbalancen for mælk og mejeriprodukter. Hvis ordningen bringes til ophør, og hvis forpligtelsen til at levere skolemælk overlades til medlemsstaterne, vil det medføre en yderligere nedgang i forbruget af mælkeprodukter i skolerne. Det er derfor i overensstemmelse med målene for den fælles landbrugspolitik at videreføre ordningen, men med en nedsættelse af EU's støtte.

Formål og indhold

Kommissionen anfører, at foranstaltningen ud over virkningen på balancen for markedet for mælk og mejeriprodukter også spiller en rolle som led i bredere, generelle sundheds- og ernæringsmæssige mål og foreslår, at ordningen videreføres. Formålet med forslaget er at tilvejebringe en medfinansiering af skolemælksordningen, hvor EU finansierer svarende til 50

pct. af indikativprisen for mælk. Udbetaling af EU's støtte er afhængig af, at medlemsstaterne bidrager med mindst samme beløb som EU. Medlemsstaterne kan finansiere hele eller en del af deres bidrag af beløb, som opkræves i mejerisektoren på deres område.

I konklusionerne fra en undersøgelse af ordningen, som Kommissionen lod foretage i 1998, blev der peget på, at skolemælksordningen kun i begrænset omfang bidrog til at fastholde og øge forbruget af mælkeprodukter, samt at alternative måder til afskaffelse af mælkefedtoverskud gav mere valuta for pengene. Det gav Kommissionen anledning til at overveje en afskaffelse af skolemælkeordningen.

På baggrund af drøftelser af rapporten er det efterfølgende konkluderet, at en afskaffelse af ordningen ville medføre et fald i adgangen til og forbruget af skolemælk. Selvom afskaffelsen af mælkefedtoverskud har været ordningens primære mål, skulle man tage ordningens ernæringsmæssige og afsætningsfremmende værdi i betragtning. Endelig burde skolemælksordningen ikke kun opretholdes, men også forbedres med hensyn til den praktiske gennemførelse af ordningen.

På rådsmødet af landbrugsministre i juni måned 1999 blev der vedtaget en erklæring om, at forbruget af mælk er af stor betydning set i lyset af den høje ernæringsværdi, især for børn og unge. Derfor skulle det nærmere overvejes, hvordan forbruget kan øges på en mere omkostningseffektiv måde, når der samtidig skal tages hensyn til midlerne på budgettet.

Kommissionen har fremhævet, at det er hensigtsmæssigt at nedsætte støtten til skolemælk på grund af den begrænsede virkning på markedsbalancen og på grund af, at det nuværende støtteniveau på 95 pct. af indikativprisen for mælk er højere end støtten til andre foranstaltninger i mejerisektoren. Desuden begrundes nedsættelsen af støtten med budgetstramningen for den fælles landbrugspolitik i de kommende år. Endvidere henviser Kommissionen til de sundheds-, ernæringsmæssige og socialpolitiske aspekter ved ordningen og finder det hensigtsmæssigt, at medlemsstaterne på denne baggrund indgår i en medfinansiering af ordningen.

Forslaget medfører, at ordningen videreføres, men med 50 pct. fællesskabsfinansiering og 50 pct. finansiering af medlemsstaterne. Støtten ydes til de samme produkter og mængde pr. elev pr. dag som i den nuværende ordning. Desuden skal der vedtages et retsgrundlag for, at medlemsstaterne kan opkræve et bidrag fra mælkeproducenterne og/eller forarbejdningsevirkomhederne eller mejeribranchen til medfinansiering af deres andel af foranstaltningen.

Udtalelser

Der foreligger endnu ikke udtalelser fra Europa-Parlamentet, Det Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget.

Gældende dansk ret

Bekendtgørelse nr. 1004 af 9. december 1994 om ydelse af støtte til mælk og visse mejeriprodukter til elever i skoler og undervisningsanstalter.

Konsekvenser

Forslaget skønnes at medføre behov for ændring af bekendtgørelsen.

I Danmark udbetales 25 mio. DKK til støtteberettigede institutioner. Reduktion i refusion fra EU som følge af forslaget om medfinansiering vil medføre en udgift på 12 mio. DKK, hvis ordningen opretholdes, som ifølge forslaget kan finansieres nationalt eller af branchen.

Det nuværende EU-budget for skolemælksordningen udgør 91,2 mio. EUR (678,9 mio. DKK). EU-budgettet for den foreslåede ordning vil være 48 mio. EUR (357,3 mio. DKK) baseret på de samme forudsætninger, men med en finansiering på 50 i stedet for 95 pct. Medlemsstaternes finansielle bidrag i et helt år skønnes ligeledes at udgøre 48 mio. EUR (357,3 mio. DKK).

Høring

I §2 -udvalget (landbrug) har Mejeriforeningen givet udtryk for skuffelse over, at der ikke er medtaget en modernisering og ændring af ordningen, ligesom man var kritisk over for den nationale medfinansiering. Desuden har forslaget været til skriftlig høring i Det Rådgivende Fødevareudvalg, hvor der i høringssvarene er givet udtryk for, at ordningen bør være ernæringsmæssig rigtig ved flere tilbud om lavfedtholdige produkter. Forbrugerrådet har desuden peget på opbevaringsbehovet således, at mælk kan leveres i en uafbrudt kølekæde til børnene. SID har lagt vægt på fremme forbruget af økologisk mælk. Vedr. den nationale medfinansiering har Nærings- og Nydelsesmiddel Arbejderforbundet (NNF) udtrykt betænkelighed og finder, at ordningen i givet fald bør medfinansieres af det offentlige og ikke af branchen. Økonomaforeningen finder, at ordningen bør være gratis for børn og unge. Landbrugsrådet finder, at national medfinansiering sender et forkert ernæringspolitisk signal, og at dette element derfor bør udtages af forslaget. Landbrugsrådet og Mejeriforeningen finder, at national medfinansiering er ubegrundet og forkert set i forhold til grundprincippet om fælles finansiering af landbrugspolitikken.

Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Der er fremsendt grundnotat den 4. februar 2000 samt aktuelt notat den 10. februar 2000.

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.

3. Forslag til Rådets forordning om ændring af forordning (EØF) nr. 404/93 om den fælles markedsordninger for bananer

KOM (1999) 582

Genoptryk af grundnotat

Baggrund

Kommissionen har ved KOM (1999) 582 af 10. november 1999 fremsendt forslag til Rådets forordning om ændring af forordning (EØF) nr. 404/93 om den fælles markedsordning for bananer. Forslaget er oversendt til Rådet den 18. november 1999.

Forslaget er fremsat med hjemmel i TEF artikel 37 og kan vedtages af Rådet med kvalificeret flertal efter høring af Europa-Parlamentet.

Nærheds- og proportionalitetsprincippet

Kommissionen har ikke redegjort for nærheds- og proportionalitetsprincippet, idet forslaget fremsættes som led i gennemførelsen af EU's fælles landbrugspolitik.

Formål og indhold

Kommissionen har oplyst, at forslaget er fremsat for at bringe EU's importpolitik på bananområdet i overensstemmelse med WTO-reglerne. Forslaget er fremsat, efter at "WTO-Instansen til Bilæggelse af Tvister" i foråret 1999 fandt, at dele af den ændrede importpolitik for bananer (ændret med virkning fra 1. januar 1999) ikke var fuldt forenelig med WTO-reglerne.

Ændringen af grundforordningen foreslås gennemført i to faser:

1. En overgangsordning gældende for perioden frem til udgangen af 2005 med en toldkontingentordning, hvor AVS-landene fortsat indrømmes en vis præferenceadgang, og
2. Overgang til en ordning med en standardtoldsats gældende fra år 2006.

-

ad. 1. Overgangsordningen

I denne fase skal der være tre toldkontingenter:

- (A) et kontingent på 2,2 mio. tons med en toldsats på 558 DKK (75 EUR) pr. tons. Dette kontingent er bundet i WTO,
- (B) et autonomt kontingent på 353.000 tons, ligeledes med en toldsats på 558 DKK (75 EUR) pr. tons, og
- (C) et autonomt kontingent på 850.000 tons åbent for bananer både fra AVS- og MFN-lande (MFN-lande = mest begunstigede lande).

Toldsatsen inden for dette kontingent foreslås fastlagt efter et auktionsprincip. Herudover indrømmes der inden for dette kontingent AVS-bananer en toldpræference på 2.047 DKK (275 EUR) pr. tons, således at tolden for AVS-bananer vil være nul, så længe tolden inden for kontingentet ikke overstiger 2.047 DKK (275 EUR) pr. tons.

-

Fordeling af kontingenterne.

Bananhandelens interesse i de to første kontingenter på i alt 2,553 mio. tons forventes på grund af den lave toldsats at blive så stor, at den langt overstiger de mængder, der er til rådighed. Det forudses derfor, at det bliver nødvendigt at indføre en rationering af licenserne. Kommissionen gennemgår i begrundelserne forskellige metoder til fordeling af licenser, samt vanskelighederne forbundet med at finde en metode som kan accepteres af alle de involverede parter.

Kommissionen vil fortsætte forhandlingerne med de berørte parter i den periode, hvor Rådet og Parlamentet behandler forslaget med henblik på at finde en løsning, som kan accepteres af alle. Såfremt dette ikke fører til et positivt resultat, vil Kommissionen ikke kunne opretholde sit forslag, men anmode Rådet om at få mandat til at indlede forhandlinger efter GATT's Artikel XXVIII med henblik på straks at lade den nuværende ordning afløse af en ordning med en standardtoldsats.

ad. 2. Den endelige ordning

Efter overgangsordningen skal der indføres en ordning med en standardtoldsats ("Tariff only") gældende fra år 2006.

En sådan løsning indebærer, at importen ikke længere vil være underlagt kontingenter, licenser m.v. Importen vil være fri i mængdemæssig forstand mod betaling af en fast toldsats for al import, idet der dog efter nærmere forhandling skal gælde en vis AVS-præference.

En sådan løsning vil imidlertid kræve, at Kommissionen får bemyndigelse af Rådet til at meddele WTO, at den Europæiske Union ønsker at ændre den bundne toldsats for bananer og derfor er rede til at indlede forhandlinger og konsultationer med WTO-medlemmerne om en sådan ændring.

For at få denne bemyndigelse, er forslaget om ændring af Rådets forordning (EØF) nr. 404/93 vedlagt en Henstilling med henblik på Rådets afgørelse om bemyndigelse af Kommissionen til at indlede forhandlinger om en ændring af den bundne toldsats for bananer.

Udtalelser

Der foreligger endnu ikke udtalelser fra Europa-Parlamentet, Det Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget.

Konsekvenser

Forslaget har ingen lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser.

Høring

§2-udvalget (landbrug) og §2-udvalget (frugt og grønt) har ikke haft bemærkninger til forslaget.

Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Der er fremsendt grundnotat om forslaget til ændring af forordning (EØF) nr. 404/93 den 18. januar 2000. Det konkrete forslag har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.

4. Forslag til Rådets beslutning om italiensk statsstøtte til sukkersektoren.

Genoptryk af grundnotat

Baggrund

Den Italienske Republik har ved brev af 4. januar 2000 anmodet om i medfør af TEF artikel 88, stk. 2, tredje afsnit, at få Rådets tilslutning til, at støtte fra det offentlige finansieringsorgan RIBS S.p.A., der er ydet som led i de overordnede planer for omstrukturering af sukkersektoren i perioden 1984/85-1995/96, er forenelig med Fællesmarkedet.

TEF artikel 88, stk. 2, 3. afsnit, 1. led, har følgende ordlyd:

På begæring af en medlemsstat kan Rådet med ensstemmighed beslutte, at en af denne stat ydet eller planlagt støtte uanset bestemmelserne i art. 87 eller de i art. 89 nævnte forordninger, skal betragtes som forenelig med fællesmarkedet, hvis ganske særlige omstændigheder berettiger en sådan beslutning".

Nærheds- og proportionalitetsprincippet

Der foreligger ikke et forslag til retsakt, hvorfor der ikke er redegjort for nærheds- og proportionalitetsprincippet.

Formål og indhold

Sagen har sin oprindelse i artikel 46 i forordning (EØF) nr. 1785/81 af 30. juni 1981, som giver visse medlemslande, herunder Italien, mulighed for at yde forskellige former for statsstøtte inden for sukkersektoren. Der var i den omhandlede periode mulighed for at yde støtte til visse typer af projekter efter forudgående underretning af Kommissionen.

Baggrunden for Italiens anmodning er, at Kommissionen i en beslutning af 11. maj 1999 offentliggjort i EF-tidende den 7. september 1999 har meddelt, at en række nærmere angivne former for støtte, som Italien har bevilget via det offentlige selskab RIBS S.p.a, er uforenelige med fællesmarkedet.

Kommissionen godkendte i 1984 og 1985 to nationale omstruktureringsprojekter i sukkersektoren i Italien. Projekterne blev forlænget indtil 1990/91 med Kommissionens godkendelse, ligesom Kommissionen gav sin principielle godkendelse af, at man videreførte planen fra 1984 i perioden 1991/92 til 1995/96. Kommissionen anmodede dog i denne forbindelse Italien om ikke at påtage sig nogen forpligtelser overfor de potentielle støttemodtagere, før Kommissionen havde udtalt sig om de påtænkte foranstaltninger.

Den støtte, der er nævnt i Kommissionens beslutning af 11. maj 1999 er imidlertid ikke blevet anmeldt til Kommissionen i henhold til TEF artikel 88, stk. 3, og den anses derfor for at være ulovligt udbetalt, i og med at udbetalingen er sket, inden Kommissionen har udtalt sig om støttens forenelighed med Fællesmarkedet. Desuden har Kommissionen fundet, at en del af støtten ikke er blevet udbetalt med det formål at ændre de strukturelle forhold i sektoren, men derimod alene med henblik på at øge afsætningen. Kommissionen har ved beslutningen kun gennemgået en del af de projekter, som Italien har gennemført.

Italien skulle senest to måneder efter meddelelsen om Kommissionens beslutning, dvs. senest den 9. november 1999, træffe de nødvendige foranstaltninger med henblik på de forskellige støttemodtageres tilbagebetaling af støtten og renter.

Efter denne dato har Kommissionen i medfør af TEF artikel 88, stk. 2, 2. afsnit, indbragt sagen for EF-domstolen. Italiens anmodning har medført, at sagens videre behandling er udsat, indtil Rådet har taget stilling til spørgsmålet.

Italiens anmodning drejer sig om to forhold; Italien ønsker at få Rådets accept dels af den støtte, der er blevet udbetalt uden, at Kommissionen blev underrettet herom, og som Kommissionen endnu ikke har taget stilling til, dels af den støtte, som Italien har udbetalt, og hvor Kommissionen allerede har besluttet, at der skal ske tilbagebetaling. I sidstnævnte situation ønsker Italien en godkendelse af, at der udbetales et nyt støttebeløb; b svarende til det beløb, der skal tilbagebetales i henhold til Kommissionens beslutning.

Italien begrundet sin anmodning med, at en tilbagebetaling af støttebeløbene vil medføre store økonomiske tab for de pågældende virksomheder især når henses til, at dele af støttebeløbene er udbetalt for over 10 år siden.

Desuden mener Italien ikke, at statsstøtten i nævneværdig grad kan forvride konkurrencen indenfor fællesskabet, idet den beløbsmæssigt udgør ca. 40 mill. DKK årligt, dvs. ca. EUR 3,55 pr. år pr. ton sukker, hvilket svarer til 0,5 pct. af interventionsprisen.

Udtalelser

Europa-Parlamentet, Det Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget skal ikke udtale sig.

Konsekvenser

Forslaget har ingen lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser.

Høring

§2-udvalget (landbrug) har udtalt sin principielle modstand mod forslaget. Samtidig finder udvalget dog, at den danske holdning må afhænge af den konkrete forhandlingssituation.

Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg. Der vil samtidig blive fremsendt et grundnotat om sagen.

5. Hvidbog om Fødevareresikkerhed

KOM (1999) 719 endelig udg.

Genoptryk af grundnotat

Baggrund

Kommissionen har ved KOM(1999) 719 af 12. januar 2000 fremlagt en hvidbog for den fremtidige politik til fremme af fødevareresikkerhed i Fællesskabet.

Nærheds- og proportionalitetsprincippet

Der er ikke redegjort for nærheds- og proportionalitetsprincippet. Kommissionen har oplyst, at den ønsker en aktiv politik på fødevarerområdet for at genskabe borgernes tillid til Fællesskabet.

Formål og indhold

Hvidbogen har følgende indhold:

Kommissionen finder, at EU's fødevarepolitik skal være baseret på høje sikkerhedsstandarder, som sikrer beskyttelse og forbedring af forbrugernes sundhed. Herudover skal der tages hensyn til miljøet.

Kommissionen forstår fødevaresikkerhed bredt, idet det omfatter kort- og langsigtede risici ved naturlige og tilsatte stoffer i fødekæden. Ernæringsaspektet og forbrugeroplysning er også en del af fødevaresikkerhed.

Kommissionen ønsker, at den fremtidige fødevarelovgivning skal være sammenhængende og dække hele fødevarekæden fra jord til bord. Kommissionen ønsker at reetablere og fastholde forbrugernes tillid til fødevarerne, lovgivningen og kontrollen, og hvidbogens forslag skal medvirke hertil. Fødevarelovgivningen skal være fleksibel, så den løbende kan indrette sig på ny videnskabelig rådgivning, nye produktionsmetoder og nye fund af trusler mod fødevaresikkerheden. Fødevarepolitikken skal organiseres og koordineres bedre, og Kommissionen skal have mulighed for løbende at foretage tekniske ændringer.

Kommissionens hvidbog indeholder forslag til tiltag på en række specifikke områder, der bl.a. forventes at omhandle følgende forhold:

- Europæisk Fødevareagentur og videnskabelig rådgivning - Kommissionen styrkede i 1997 strukturen i den videnskabelige rådgivning. Den videnskabelige rådgivning har, ifølge Kommissionen, med sin seneste beslutning om UK-kød i Frankrig vist, at den på trods af stort politisk pres er egnet til at træffe uafhængige videnskabelige beslutninger.

Kommissionen foreslår derudover etablering af en uafhængig europæisk fødevaremyndighed, som skal være ansvarlig for risikovurdering og information om fødevaresikkerhedsforhold.

- Rapid Alert System - varslingsproceduren skal forbedres og fremover omfatte hele foder- og fødevarekæden, idet foderstofområdet i dag ikke er omfattet af rapid alert systemet. Dokumentation og sporbarhed skal støtte den offentlige kontrol. Varslingssystemet forventes at indgå som en opgave for Fødevaremyndigheden.

- Generel fødevarelov - Kommissionen agter i overensstemmelse med Kommissionens grønne bog fra 1997 at fremsætte forslag til en generel horisontal fødevarelov, som skal fastsætte de generelle principper for fødevaresikkerhed, herunder forhold vedrørende videnskabeligt grundlag, producentansvar, sporbarhed, kontrol og håndhævelse, åbenhed, ensartethed og øget retssikkerhed.

- Foder - Kommissionen agter at fremsætte en række forslag til forbedring af reglerne for foderstoffer, herunder etablering af en positivliste om hvilke stoffer, der må anvendes i foderstoffer, maksimumindhold af visse stoffer, godkendelse af alle foderstofvirkomheder, rapid alert system for foder, autorisation og mærkning af novel feed, herunder foder fra genmodificerede organismer, og forbud eller udfasning af antibiotiske vækstfremmere.

- Dyresundhed og dyrevelfærd - Det oplyses, at reglerne vedrørende dyresundhed vil blive gennemgået med henblik på forbedringer, herunder forhold vedrørende zoonoser og mikrobiologiske forureninger som Salmonella og Listeria. Endvidere forventes Kommissionen at styrke indsatsen vedr. TSE og BSE. Forhold vedrørende dyrevelfærd skal integreres i fødevarepolitikken.

- Hygiejne - Det oplyses, at de mange forskellige bestemmelser skal samles til en samlet og gennemskuelig lovgivning. Endvidere ønskes der fastsat maksimumsgrænser for visse uønskede mikroorganismer i fødevarer.

- Forureninger og Pesticider - Kommissionen finder, at der er behov for standarder for forureninger gennem hele fødevarekæden fra foder til fødevarer. Grænseværdier for restkoncentrationer af sprøjtemidler skal defineres, således at der ikke er risiko for menneskers sundhed.

-

- Novel food og Genetisk Modificerede Organismer - Kommissionen vil genoverveje de eksisterende undtagelser i forbindelse med godkendelsesproceduren for markedsføring af Novel food, ligesom man vil færdiggøre og harmonisere mærkningskrav.

-

- Tilsætningsstoffer, pakkemateriale og bestråling - Det oplyses, at reglerne vil blive gennemgået med henblik på forbedringer og revurdering af stofferne, herunder også enzymer og aromastoffer. Reglerne for materialer bestemt til kontakt med fødevarer vil blive forbedret og udvidet til også at omfatte overflade-coatings. Kommissionen forventes at færdiggøre arbejdet med udformning af listen over ingredienser, som må bestråles.

- Kontrol - Kommissionen vurderer, at strukturen i det eksisterende kontrolsystem er logisk, og at den respekterer nærhedsprincippet. Det europæiske kontrolsystem opererer på tre niveauer: egenkontrol i virksomheder, medlemsstaternes nationale kontrol og revision af medlemsstaterne, som foretages af Food and Veterinary Office, FVO.

Kommissionen ser dog behov for, 1) at der skabes ensartethed i kontrollen på forskellige områder samt betalingen herfor; 2) at der skabes ensartethed i medlemsstaternes nationale kontrol; 3) at grænsekontrol ved EU's ydre grænser udvides til at omfatte alle produkter og ikke blot animalske produkter; 4) at Kommissionen, i modsætning til i dag, får kompetence til at foretage kontrol i alle led i fødevarekæden.

- Information - forbrugernes primære kilde til information om fødevaren er mærkningen. Mærkningen skal derfor leve op til denne opgave. Andre informationskanaler skal også udnyttes. Informationen i forbindelse med krisesituationer skal gøres pålidelig, hurtig og faktuel, og oplysninger om videnskabelig rådgivning, inspektioner og kontrol skal i større udstrækning gøres offentlig tilgængelig. Forbrugerne skal have vigtig og nøjagtig information, så de kan træffe kvalificerede valg.

Kommissionen agter at foreslå ændring af mærkningsdirektivet, således at færdigpakkede levnedsmidler i alle tilfælde mærkes med samtlige ingredienser, og således at ingredienser med kendte allergener skal fremgå af mærkningen.

Kommissionen finder fortsat at sundhedsanprisninger ikke skal kunne anvendes, men Kommissionen forventes at indlede drøftelser om, hvorvidt anvendelse af funktionelle anprisninger og ernæringsanprisninger i visse tilfælde skal tillades. Endvidere ønsker Kommissionen at bringe bestemmelserne om næringsdeklaration i overensstemmelse med forbrugernes behov og forventninger.

- Ernæring - Kommissionen agter at styrke arbejdet med at udarbejde en ernæringspolitik. Det forventes, at Kommissionen ønsker større overvågning, dataindsamling og databehandling om befolkningens madforbrug med henblik på udarbejdelsen af ernæringspolitikken. Endvidere forventes det, at Kommissionen vil foreslå en række ændringer af reglerne for kosttilskud, næringstofpræparater og tilsætning af næringsstoffer til fødevarer.

- Internationalt samarbejde - Kommissionen slår fast, at EU i de kommende landbrugsforhandlinger i WTO sammenhæng vil give fødevarer sikkerhed en høj prioritet. Kommissionen ønsker at indgå yderligere aftaler med

trede om veterinære og phytosanitære forhold, og Kommissionen ønsker at fortsætte arbejdet med EU's optagelse i Codex Alimentarius og OIE.

- **Tidsplan** - Kommissionen har sat en frist for høringsrunden til udgangen af april 2000. Kommissionen oplyser, at de konkrete forslag (i alt 84) forventes fremsat i perioden marts 2000 til april 2002, med forudsat vedtagelse i Rådet inden udgangen af 2002.

Udtalelser

Europa-Parlamentet vil blive hørt om såvel Hvidbogen, som om de konkrete forslag.

Gældende dansk ret

Hvidbogen vil ikke have direkte indflydelse på danske bestemmelser. Efterfølgende vedtagelse af de i hvidbogen skitserede forslag kan medføre ændringer i de danske regler på de nævnte områder.

Konsekvenser

De lovgivningsmæssige, statsfinansielle eller samfundsøkonomiske konsekvenser af hvidbogen vil først kunne vurderes endeligt, når de konkrete lovgivningsforslag efterfølgende forelægges Rådet.

Det forventes, at hvidbogens tiltag vil hæve beskyttelsesniveauet.

Høring

Ved en foreløbig skriftlig høring i Det Rådgivende Fødevareudvalg er der modtaget høringssvar fra Landbrugsraadet, FDB, Horesta, Økonomaforeningen og Forbrugerrådet.

Landbrugsraadet har givet udtryk for, at man mener, at det er afgørende, at de nye tiltag på fødevareområdet baserer sig på et videnskabeligt grundlag, samt at lovgivningen implementeres ens i alle medlemsstater. Landbrugsraadet er enig i Kommissionens forslag om etablering af en Europæisk Fødevaremyndighed, ligesom man er enig i etablering af en sammenhængende lovgivning fra jord til bord.

Landbrugsraadet har følgende bemærkninger til Hvidbogens enkelte punkter: Punkt 9: Det er ønskeligt, at det er specificeret, at producenter kun er ansvarlige for deres egen produktion. Punkt 11: Det er ønskeligt, at det tydeliggøres, hvad der menes med "andre områder, som har med fødevarer sikkerhed at gøre" i sætningen: "Den åbenhed, som man allerede har opnået ved at offentliggøre videnskabelige udtalelser og kontrolrapporter, skal udvides til andre områder, som har med fødevarer sikkerhed at gøre.". Punkt 14: Landbrugsraadet er enig i, at forsigtighedsprincippet skal være gældende i de tilfælde, hvor de videnskabelige beviser er utilstrækkelige. Forsigtighedsprincippet er et redskab i risikohåndteringen. Det er vigtigt, at risikovurderingen baseres på videnskabelige beviser, og at risikovurderingen identificerer graden af videnskabelig uvished. I sådanne tilfælde må det vurderes ved risikohåndteringen, om forsigtighedsprincippet bør anvendes, og foranstaltninger baseret på forsigtighedsprincippet bør kun være af midlertidig karakter. Punkt 15: Landbrugsraadet er enig i, at der også skal tages hensyn til de såkaldte "andre berettigede faktorer" ved beskyttelsen af sundhed og fremme af rimelig praksis i fødevarerhandelen, men det er også her vigtigt, at der tages udgangspunkt i videnskabelig basis. Eksemplerne på "andre berettigede faktorer" bør også omfatte "Good Agricultural Practice (GAP) og dyresundhed. Punkt 16: Landbrugsrådet er enig i, at medlemsstaternes rolle i indsamlingen af informationer er af afgørende betydning og skal defineres omhyggeligt. Det

er vigtigt, at informationsindsamlingen gøres ensartet, så informationerne kan sammenlignes. Punkt 17: Landbrugsraadet er enig i, at de forskellige monitoringer og overvågningsystemer er utilstrækkelige og usikre. Specielt kan rapporter vedrørende zoonose-situationen forbedres med hensyn til mulighed for sammenligning af information og data. Kapitel 4: Landbrugsraadet finder behov for en uafhængig europæisk fødevaremyndighed med ansvar for risikovurdering. Landbrugsraadet finder, at den europæiske fødevaremyndighed ikke bør være ansvarlig for risikohåndtering, idet ansvaret for risikovurdering skal holdes adskilt fra ansvaret for risikohåndtering. Punkt 37: Landbrugsraadet støtter meningen i sætningen "Fødevaremyndighedens primære mål er at sikre et højt forbrugerbeskyttelsesniveau", men finder, at ordet "sikre" er for stærkt, idet det kun er ved risikohåndtering at dette kan sikres, og risikohåndtering er uden for den europæiske fødevaremyndigheds kompetence. Punkt 39: Landbrugsraadet er enig i, at myndigheden skal have tilstrækkeligt videnskabeligt personale, men finder det vigtigt at pointere, at myndigheden ikke involveres i risikohåndteringen. Punkt 51: Landbrugsraadet frygter, at fødevaremyndighedens rolle vedrørende "offentliggørelse af passende informationer om fødevarer sikkerhed og ernæring" kan blive for tidskrævende. Punkt 52: Landbrugsraadet finder det i forbindelse med myndighedens rolle i krisesituationer vigtigt, at der iværksættes foranstaltninger med henblik på at sikre, at medlemsstaterne opfylder forpligtelserne vedrørende indberetninger. Punkt 56: Landbrugsraadet finder det vigtigt, at et tæt samarbejde mellem fødevaremyndigheden og Kommissionen ikke fører til, at der rokkes ved den veldefinerede rolle, fødevaremyndigheden er blevet tildelt. Punkt 69: Landbrugsraadet finder med hensyn til foder, at der ikke er behov for et totalt forbud mod foder, som stammer fra dyr, som ikke er egnet til menneskeføde. Forholdet bør drøftes yderligere. Landbrugsraadet støtter Kommissionens intension om nedtrapning i brugen af antibiotika som vækstfremmende middel. Punkt 70: Landbrugsraadet finder, at en effektiv fællesskabsovervågning af fødevarebårne sygdomme og zoonoser er vigtig. Der er behov for et harmoniseret indberetningssystem for at kunne sammenligne data fra medlemslandene. Landbrugsraadet er ikke enig i, at dyrevelfærd er vigtig for forbrugernes sundhed og beskyttelse, idet der ikke er videnskabelige beviser for sammenhængen mellem dyrevelfærd og sikkerheden eller kvaliteten af fødevarer. Punkt 72: Landbrugsraadet finder, at fastlæggelse af mikrobiologiske kriterier skal gøres på videnskabeligt grundlag og kun af hensyn til fødevarer sikkerhed. Punkt 73: Landbrugsraadet finder, at standarder for forurenende stoffer skal baseres på risikoanalyse og på et videnskabeligt grundlag. Cost-benefit analyser bør indgå ved fastsættelsen af maksimumgrænser for reststoffer. Punkt 74: Landbrugsraadet støtter, at der oprettes en database om ernæring, idet en sådan vil være et vigtigt redskab for fastsættelse af grænser for reststoffer, aromastoffer og andre tilsætningsstoffer. Databasen skal afspejle forskelle i befolkningsmønstre. Punkt 80: Rådet er enig i, at der er behov for fastsættelse af nødforanstaltninger til håndtering af kriser på fødevarer sikkerhedsområdet. Punkt 85: Landbrugsraadet finder behov for ajourføring af kontrolreglerne, specielt i forbindelse med kødinspektionen, som bør baseres på risikoanalyse med større fokus på zoonoser. Da medlemslandene har forskellige sikkerhedsproblemer, bør det kommende kontrolregelsæt tilgodese de nationale behov. Punkt 86 og 87. Landbrugsraadet finder, at der er behov for, at betalingen af kontrollen harmoniseres. Punkt 88-94 : Landbrugsraadet finder behov for, at der gives bedre muligheder for sanktioner overfor medlemslande, som ikke lever op til EU-lovgivningen. Punkt 96: Landbrugsraadet finder, at sætningen "offentligheden høres om alle aspekter ved fødevarer sikkerheden" er udtryk for et urealistisk mål. Punkt 100: Rådet er enig i intentionen om, at mærkning skal sikre den nødvendige information for de forbrugere, som af sundhedsårsager eller etiske hensyn ønsker at undgå bestemte ingredienser. Rådet finder dog, at målet ikke nås ved fuld ingrediensmærkning, og rådet anbefaler, at Kommissionen afventer drøftelserne i Codex Alimentarius, inden der fremsættes forslag. Punkt 101: Landbrugsraadet er tilfreds med, at Kommissionen vil overveje, om der bør indføres særlige bestemmelser vedrørende "funktionelle påstande". Punkt 104-107: Rådet støtter udviklingen af en europæisk ernæringspolitik, men rådet finder, at en sådan politik skal respektere medlemsstaternes egne mere specifikke retningslinier. Punkt 108: Landbrugsraadet finder det vigtigt, at hvidbogens indhold medtages i de kommende WTO-forhandlinger. Punkt 112: Landbrugsraadet finder, at EU-reglerne vedrørende fødevarer sikkerhed kun bør gælde for produkter, som afsættes i fællesskabet, og ikke nødvendigvis for produkter til eksport til tredjelande. Handel til tredjelande er omfattet af Codex Alimentarius, WTO eller tredjelandenes egen lovgivning.

FDB beklager den korte høringsfrist, som medfører, at kommentarerne alene er overordnede. FDB hilser hvidbogen og dens overordnede målsætninger velkommen, idet der dog må afventes konkrete forslag, der udmønter disse i praksis. Efter FDB's opfattelse sker der pt. en utilfredsstillende udvikling i de maksimale grænseværdier for pesticider. FDB finder det tilfredsstillende, at der i EU gøres overvejelser med hensyn til sundhed sanprisinde, som uagtet et fortsat forbud, synes at åbne for en reguleret anvendelse af funktionelle og ernæringsmæssige anprisninger. FDB ønsker at se et mere konkret udspil angående den europæiske fødevaremyndighed, før dette kommenteres. FDB finder det vigtigt, at der ved oprettelsen af endnu en offentlig instans sikres en helt entydig arbejdsdeling i forhold til de nationale kontrolinstanser, så der ikke etableres en bureaukratisk "overmyndighed".

Horesta er generelt enig i Kommissionens ønske om, at den fremtidige fødevarelovgivning skal være sammenhængende og dække hele fødevarekæden fra jord til bord. Horesta er desuden enige i Kommissionens vurdering af vigtigheden af at reetablere og fastholde forbrugernes tillid til fødevarer, lovgivningen og kontrollen. Horesta mener dog, at denne tillid kan opnås på flere måder og er derfor forbeholdne overfor, om EU's fødevarepolitik skal være baseret på sikkerhedsstandarder.

Horesta hilser planerne om at etablere et europæisk fødevareagentur velkomment og håber, at et kommende Fødevareagentur i endnu højere grad vil bidrage til åbenhed og samarbejde omkring udvikling af fødevarer. Horesta finder overvejelserne om en generel horisontal fødevarelov hensigtsmæssige, idet en sådan lov vil bidrage til mere ensartede konkurrencevilkår. Horesta ser frem til en koordinering og samling af hygiejnereglerne således, at kravene bliver mere konsekvente og klare. Horesta finder det hensigtsmæssigt at harmonisere reglerne om mærkning af fødevarer, der indeholder Novel Food og genetisk modificerede organismer. Horesta er dog ikke enig i, at reglerne omkring Novel Food skal skærpes i forhold til den danske lovgivning, idet forbrugerne efter Horestas opfattelse er tilfredse med det nuværende informationsniveau.

Økonomaforeningen støtter oprettelsen af en uafhængig europæisk fødevaremyndighed og finder det væsentligt, at fødevaremyndigheden bliver omgivet af en høj grad af autoritet, som kan skabes gennem fuld åbenhed i myndighedens arbejdsmetode, samt ved at myndigheden sammensættes af højt estimerede videnskabsfolk, der kan arbejde uafhængigt af såvel kommercielle som politiske interesser. Økonomaforeningen finder, at fødevaremyndigheden udelukkende skal arbejde med risikovurdering, sikre indsamling og analyse af data og dermed give beslutningstagere og lovgivere mulighed for at kunne træffe velovervejede beslutninger. Navnet "fødevaremyndighed" finder Økonomaforeningen uheldigt. Økonomaforeningen finder, at en generel horisontal fødevarelov vil være et godt fremskridt, og at udgangspunktet bør være de love, som i dag findes inden for fællesskabet, der indeholder de strengeste krav til sikkerhed m.v. Derudover skal det være muligt for de enkelte medlemslande at eksperimentere med nationale bestemmelser, hvor EU-lovgivningen udgør et minimumsgrundlag. Økonomaforeningen er af den opfattelse, at forurenende stoffer og restprodukter er uønskede i fødevarer, og foreningen finder, at løsningen ikke er, at der fastsættes grænser, men at der derimod skal arbejdes for et forbud. Økonomaforeningen tilslutter sig Kommissionens forslag om, at færdigpakkede fødevarer i alle tilfælde skal mærkes med samtlige ingredienser, og at ingredienser med kendte allergener skal fremgå af mærkningen. Økonomaforeningen støtter Kommissionens initiativ til udarbejdelse af en ernæringspolitik og støtter Kommissionens hensigt med udarbejdelse af et særdirektiv til diætiske fødevarer. Økonomaforeningen foreslår, at funktionelle fødevarer bliver indeholdt i dette direktiv.

Forbrugerrådet ser sig ikke i stand til at kommentere alle områder i Hvidbogen på nuværende tidspunkt på grund af den korte høringsfrist. Forbrugerrådet finder, at der er tale om en visionær og ambitiøs hvidbog, der anlægger et meget bredt og helhedsorienteret syn på fødevaresikkerhed fra jord til bord.

Forbrugerrådet har følgende specifikke kommentarer til hvidbogens kapitler: Punkt 11: Forbrugerrådet finder, at den åbenhed, der allerede er opnået ved at offentliggøre videnskabelige udtalelser og kontrolrapporter, skal udvides til alle (andre) områder, som har med fødevaresikkerhed at gøre. Forbrugerrådet ser gerne, at "andre" ændres til alle. Punkt 15: I EU's beslutningsproces skal (kan) der tages hensyn til andre betydelige faktorer, der er relevante for beskyttelsen. Forbrugerrådet ser gerne, at "kan" ændres til skal. Punkt 18: Forbrugerrådet støtter ideen om, at "lovgivningen bør desuden indeholde en forpligtelse for alle aktører til at anmelde krisesituationer på fødevareområdet og tilsikre at forbrugere og brancheorganisationer holdes behørigt orienteret". Forbrugerrådet ser gerne, at "bør" ændres til skal. Kapitel 4: Den europæiske Fødevaremyndighed tillægges afgørende betydning for genoprettelsen af forbrugernes tillid til fødevaresikkerheden i EU. Forbrugerrådet deler kun i begrænset omfang denne holdning. Det er Forbrugerrådets opfattelse, at en væsentlig betingelse for at etablere og genoprette tilliden til fødevaresikkerheden i EU er, at de enkelte medlemslande implementerer direktiverne og følger de fælles regler og dermed spiller en aktiv rolle i at bekæmpe, overvåge og kontrollere de forhold, der udgør en trussel mod fødevaresikkerheden. Et misforhold på dette område, der resulterer i forskellige niveauer af forbrugerbeskyttelse samt varehandel på tværs af grænserne med meget forskellig grad af fødevareforureninger (herunder zoonoser) er efter Forbrugerrådets opfattelse den største trussel mod denne tillid. En anden vigtig parameter for at sikre tillid er, at de lande, der i forvejen har en høj grad af forbrugerbeskyttelse på et givet område, sikres en mulighed for at "gå foran". Forbrugerrådet mener, at der konkret bør gives mulighed for handelsrestriktioner overfor lande, som ikke har opnået et tilstrækkeligt højt beskyttelsesniveau. Det er Forbrugerrådets opfattelse, at etablering af et fødevareagentur, som er den betegnelse rådet foretrækker, kan være en gevinst. Rådet finder det afgørende, at de videnskabelige medarbejdere er uafhængige af politiske og økonomiske interesser, og at der sker en klar adskillelse mellem det videnskabelige og det politiske niveau (risikovurdering og risikohåndtering). Det er meget vigtigt, at medlemslandene fortsat sikres politisk indflydelse på beslutninger, grundlag og metoder, så kommende beslutninger reelt kan accepteres og gennemføres i de enkelte medlemslande. Punkt 45: Forbrugerrådet anerkender vigtigheden af det videnskabelige grundlag for beslutninger, herunder udtalelser fra de videnskabelige komiteer. Det bør sikres, at de altid udgør grundlaget for den videre politiske proces. Punkt 69: Forbrugerrådet bifalder strategien om udfasning af antibiotiske vækstfremmere i EU, og mener i øvrigt, at strategien bør udvides til at omfatte de beslutninger, som er vedtaget i Rådets Resolution af 8. juni 1999 om antibiotikaresistens. Punkt 71: Forbrugerrådet finder det vigtigt, at spørgsmål om dyrs velfærd integreres i fødevarepolitikken i større udstrækning. Eftersom dyrenes generelle velfærd er af stor betydning for mange forbrugeres opfattelse af fødevarekvaliteten, bør der efter Forbrugerrådets opfattelse ikke udelukkende tages hensyn til dyrs velfærd, som er af betydning for kvalitet og sikkerhed, men

også til hensyn som udelukkende er til gavn for dyret selv. Ligeledes bør velfærdshensynet ikke begrænses til dyr, som er beregnet til konsum, men også dyr der producerer non-food produkter, som f.eks. får (uld). Punkt 77: Forbrugerrådet finder, at de eksisterende mærkningsregler for aromastoffer bør forbedres, så det bl.a. klart fremgår, hvilken smag aromastoffer bidrager med, ligesom aromastoffer, der vides eller mistænkes for at fremkalde overfølsomhed, bør mærkes. Forbrugerrådet finder, at princippet om at friholde basisfødevarer for farvestoffer også bør gælde for aromastoffer. Punkt 79: Forbrugerrådet finder, at bestråling bør begrænses anvendt til krydderurter og krydderier. Kontaminering og forurening bør forebygges med god hygiejnestyring og ikke lappeløsninger som bestråling. Punkt 84: Forbrugerrådet finder det positivt, at der skal (bør) sættes tydelige frister, som ikke må overskrides, når Kommissionen udarbejder en ændring eller en afgørelse. Rådet ser gerne, at "bør" ændres til skal. Forbrugerrådet opfordrer til, at denne intention også gøres gældende i forbindelse med implementering af direktiver m.m. Det fremgår, at "man bør overveje at give større indsigt på alle stadier i lovgivningsprocessen". Dette finder Forbrugerrådet så vigtigt, at det bør fremstå som en klar hensigt, fremfor en "overvejelse". Denne øgede åbenhed bør også være gældende i forbindelse med forhandlinger efter komite-procedurer. Punkt 100: Forbrugerrådet støtter, at 25%-reglen ophæves. Forbrugerrådet finder det vigtigt med en tilkendegivelse af, hvorvidt denne helt ophæves eller nedsættes til en lavere sats. Forbrugerrådet mener, at den bør fastsættes så lavt som muligt. Forbrugerrådet støtter en obligatorisk angivelse af ingredienser, som er kendte allergener og finder, at listen over disse allergener, bør udarbejdes i overensstemmelse med forsigtighedsprincippet. Forbrugerrådet savner et forslag om en procentvis angivelse af fødevarer ingredienser. Forbrugerne sikres først fuld information om fødevarerne, når samtlige ingredienser deklarerer med deres procentvise andel af det pågældende produkt. Punkt 101: Forbrugerrådet støtter, at Kommissionen opretholder forbuddet mod anvendelse af sundhedsanprisninger, og rådet er betænkelig ved Kommissionens overvejelser om at indføre særlige bestemmelser vedr. "funktionelle påstande". Rådet finder, at funktionelle anprisninger er nyttesløse, og at de i bedste fald kan skabe forvirring om produktets egenskaber og i værste fald kan være direkte vildledende og påvirke kostindtaget i en negativ retning samt forplumre ernæringsoplysningen. Forbrugerrådet ønsker, at Kommissionen udarbejder forslag om en obligatorisk næringsstofdeklaration, da en sådan vil være langt mere informativ for forbrugerne end såvel sundheds- som funktionelle anprisninger. Punkt 103: Forbrugerrådet finder, at det er et skråplan at begynde at oplyse om, hvad der ikke er i maden. Et mærke på maden, hvor der står genfrit, antyder, at andre varer ikke er fri for gensplejsning, hvilket jo vil være vildledning og unfair overfor konkurrenter, som fortsat fremstiller almindelige fødevarer uden anvendelse af gensplejsning. Forbrugerrådet begrundet yderligere holdningen med, at udgifterne til at holde de gensplejsede og de normale fødevarer og foderstoffer adskilt og indføre et mærkningssystem vil blive lagt oven i prisen for sådanne varer, og dermed kommer forbrugerne til at betale for fødevarerindustriens interesse i at indføre gensplejsning i produktet. Forbrugerrådet ønsker en tydelig mærkningsordning, der angiver, hvis der er anvendt gensplejsning i fødevarerproduktionen, og ikke en ordning om mærkning af fødevarer, der ikke indeholder genetisk modificerede organismer. Dette vil sikre forbrugernes mulighed for at fravælge uden at skulle betale omkostningerne for landbrugets og fødevarerindustriens interesse for gensplejsede fødevarer. Punkt 105: Forbrugerrådet er stærkt kritisk overfor Kommissionens forslag om udarbejdelse af krav til en række diætiske fødevarer. Forbrugerrådet er bl.a. imod, at der udarbejdes et særdirektiv om fødevarer, der skal dække behov, som opstår på grund af intens brug af musklerne. Et sådant direktiv vil blot give mulighed for (sundheds-)anprisning af en række produkter, som er af langt større kommerciel interesse end egentlig forbrugerinteresse. Forbrugerrådet er imod, at Kommissionen udfærdiger en rapport om fødevarer til personer, der lider af diabetes, idet det er kosten som helhed, der er afgørende for diabetesbehandlingen snarere end enkeltstående produkter. Forbrugerrådet finder, at en obligatorisk næringsdeklaration er overordentlig vigtig for muligheden af en optimal sammensætning af en sådan kost. Forbrugerrådet opfordrer endvidere til i forhandlingerne om kosttilskud og berigede levnedsmidler at fastholde den restriktive danske holdning på disse områder.

Mejeriforeningen finder, at de områder, som forventes at indgå i hvidbogen, alle er vigtige for at sikre fødevarer sikkerheden. Endvidere finder man, at etableringen af et EU-fødevareragentur kan være en god idé, navnlig set i lyset af den store eksport og samhandel med andre lande, som Danmark har.

Fødevarerindustrien i Dansk Industri kan fuldt ud tilslutte sig, at der som opfølgning på Europa-Kommissionens Grøn bog fra 1997 gennemføres en horisontal og sammenhængende fødevarerlovgivning i EU omfattende blandt andet de emner, som hvidbogen forventes at indeholde forslag til. I den forbindelse lægges der særlig vægt på spørgsmålene vedrørende risikovurdering og -styring (lovgivning og kontrol) i fødevarerlovgivningen. Fødevarerindustrien kan støtte, at der arbejdes videre på at få etableret et uafhængigt europæisk fødevareragentur.

§2-udvalget (landbrug) og Det Rådgivende Fødevarerudvalg er hørt om hvidbogen, og her er en række af ovenstående synspunkter gentaget.

Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Der er fremsendt grundnotat om sagen den 2. marts 2000.

Sagen har været forelagt Folketingets Europaudvalg den 10. december 1999 (orientering), jf. aktuelt notat af den 3. december 2000 og den 21. januar 2000 (orientering), jf. aktuelt notat af den 13. januar 2000.

6. (evt.) Forberedelse af forhandlingerne i FAO om revision af den Internationale Overenskomst om Plantegenetiske Ressourcer for Fødevarer og Landbrug

Nyt notat

Baggrund

Formandskabet forventes på rådsmødet at fremlægge et oplæg til forhandlingsmandat til brug for den kommende forhandlingsrunde i april 2000 om revision af FAO's Internationale Overenskomst om Plantegenetiske Ressourcer for Fødevarer og Landbrug.

FAO's konference vedtog i 1983 en ikke retlig bindende mellemstatslig overenskomst som ramme for et globalt system for plantegenetiske ressourcer (PGR) med henblik på at sikre udnyttelse og bevaring af disse. Siden 1993 har man arbejdet på at revidere overenskomsten således, at den harmonerer med Biodiversitetskonventionen.

De centrale punkter i forhandlingerne er spørgsmålene om overenskomstens rækkevidde, juridiske status, adgangen til PGR, benefit sharing (gensidige fordele), begrebet Farmers Rights, finansielle mekanismer samt handelsrelaterede mekanismer herunder immaterielle rettigheder (IPR).

Aftalen forventes at få betydning for den globale fødevarer sikkerhed, u-landenes udviklingsmuligheder, samt CGIAR (Consultative Group on International Agricultural Research) centrenes og andre landbrugsforskningscentres fortsatte udviklingsmuligheder. Endvidere forventes aftalen at få betydning for landbrugets biodiversitet og bæredygtighed, de små til mellemstore planteforældre samt landbruget som helhed.

Der forventes afholdt endnu en forhandlingsrunde i juni 2000 og et ekstraordinært møde i CGRFA (Commission on Genetic Resources for Food and Agriculture) i juli 2000 for godkendelse af forhandlingsresultatet. Det er hensigten, at den reviderede overenskomst skal underskrives på FAO's rådsmøde i november 2000.

Formål og indhold

Den nuværende overenskomst har til formål at sikre, at PGR af økonomisk og/eller social interesse især for landbruget bliver udnyttet, bevaret, evalueret og stillet til rådighed for forædling og videnskabelige formål. Overenskomsten byggede oprindeligt på princippet om, at PGR er menneskeheden's arv og skulle være til rådighed for alle uden restriktioner.

Efter indgåelse af Biodiversitetskonventionen i 1993 blev de genetiske ressourcer underlagt nationalstatens suveræne rettigheder. Indsamling og anvendelse af genetiske ressourcer kan kun ske ved forudgående accept fra oprindelseslandet. Samtidig indeholder artiklen om genetiske ressourcer (artikel 15) bestemmelser om, at der til det genetiske materiale skal knyttes benefit sharing samt ligelig og retfærdig udbyttedeling ved anvendelsen af materialet.

Da plantegenetiske ressourcer for fødevarer og landbrug adskiller sig fra de øvrige genetiske ressourcer, blev det i 1993 vedtaget af CBD's (Convention on Biological Diversity) parter, at CGRFA skulle revidere overenskomsten i harmoni med CBD.

Den nuværende overenskomst vedrører reproduktivt eller vegetativt formeringsmateriale af dyrkede sorter, nyudviklede sorter, forældede og gamle sorter, primitive sorter (landracer), nærtbeslægtede vilde arter til dyrkede sorter samt speciel genetisk materiale (elite- og forædlerlinier samt mutanter) af alle arter med økonomisk og/eller social betydning for landbruget og med særlig henvisning til fødevareafgrøder.

Der er enighed om, at det bærende princip for adgang til genetiske ressourcer er, at der skal være fri- men ikke nødvendigvis omkostningsfri - adgang til og eksportret for genetiske ressourcer inden for et multilateralt system med henblik på forædling og videnskabelig brug. Dette betyder, at en stat kun må indføre restriktioner for udveksling af materiale til disse formål, hvis det er nødvendigt for at overholde eksisterende nationale og internationale forpligtelser.

Der er enighed om at etablere et multilateralt system, der skal være gennemsigtigt, effektivt og ubureaukratisk. Man skal fortsat anerkende nationalstatens suverænitet med hensyn til bestemmelse af, hvilke af de omfattede PGR, der kan opnås adgang til (offentlige/private samlinger).

I princippet er der enighed om en tilbageføring af økonomiske midler til udviklingslandene som compensation for, at der bliver fri adgang til deres genetiske ressourcer i et multilateralt udvekslingssystem. Dette udfra en betragtning om, at der som følge af Biodiversitetskonventionen og i anerkendelsen af nationalstatens ret til egne genetiske ressourcer dermed også ligger, at den pågældende stat kan knytte betingelser til udnyttelsen af disse genetiske ressourcer, og dermed må være berettiget til en form for compensation for udnyttelsen af de samme genetiske ressourcer.

Status for forhandlingerne

Det forventes, at formandsskabet vil fremlægge sit officielle oplæg medio marts. De vigtigste udestående spørgsmål, som landbrugsministrene skal tage stilling til på rådsmødet den 20.-21. marts 2000, er:

- benefit sharing og herunder den kommercielle udbyttedeling af udnyttelsen af plantegenetiske ressourcer
- finansiering
- overenskomstens rækkevidde med hensyn til artsomfang (listen)

- aftalens juridiske status.

Benefit sharing

På baggrund af de forpligtigelser man har ifølge Biodiversitetskonventionen, er der i princippet enighed om at give en kompensation i form af benefit sharing og/eller kommerciel udbyttedeling for den frie adgang til de genetiske ressourcer i et multilateralt udvekslingssystem.

I indledningen til den nuværende forhandlingstekst til artiklen om benefit sharing fastslås det, at selve det multilaterale system er en kompensation i sig selv. Derudover er der en del benefits, der knytter sig til selve udnyttelsen af de genetiske ressourcer under forhandling, der nævnes: kapacitetsopbygning, overførsel af teknologier, udveksling af informationer og deling af forskningsresultater, kommerciel udbyttedeling og bindende tilsagn til implementering af Den Globale Aktionsplan for Plantegenetiske Ressourcer.

Der er, for så vidt angår udveksling af information samt adgang til og udveksling af teknologier, enighed om en generel tekst. Man er tæt på enighed om adgang til og overførsel af teknologi, adgang til og udnyttelse af information og teknologi samt kapacitetsopbygning.

Der er derimod ikke enighed om, hvorledes den private sektor skal bidrage til den ligelige og retfærdige udnyttelse af PGR. EU har arbejdet med en række modeller, der dog alle indeholder en form for bilateralisme. Udviklingslandene ønsker, at den private sektor forpligtiger sig til sin del af benefit sharing og tilbageførsel af finansielle ressourcer.

Finansielle ressourcer

Der skal etableres en finansiell strategi til implementering af den reviderede overenskomst indeholdende følgende områder:

- Sekretariat til de administrative og operationelle opgaver
- Implementering af programmer og planer for plantegenetiske ressourcer, herunder Den Globale Aktionsplan
- Nationale planer

Der skal fremskaffes økonomiske midler til implementering af det multilaterale udvekslingssystem med hensyn til sekretariat. Sekretariatet skal formodentlig finansieres gennem nationale bidrag fastsat efter FN-skala. Det forventes, at dette beløb vil være relativt beskedent, idet man peger på en udvidelse på 3-10 personer af et allerede eksisterende sekretariat, som f.eks. IPGRI (Institute for Plant Genetic Resources).

Specielt fra udviklingslandene har der været et stort ønske om, at der afsættes de nødvendige økonomiske midler til implementering af Den Globale Aktionsplan for Plantegenetiske Ressourcer (GPA) som vedtaget i Leipzig i 1996. Aktionsplanen indeholder 20 prioriterede aktionsområder med en række underområder til bevarelse og bæredygtig udvikling af plantegenetiske ressourcer. Implementering af Aktionsplanen skal hovedsagelig ske ved hjælp af bistandsmidler eller ved etablering af en fond.

I forhandlingsteksten peges der på, at alle muligheder for økonomiske midler skal undersøges til implementering af Den Globale Aktionsplan og tilknyttede planer og programmer herunder midler, der tilgår The International Agricultural Centres of the Consultative Group on International Agricultural Research (CGIAR) og Global Environmental Facility of the World Bank (GEF), International Fund for Agricultural Development (IFAD) mv. Desuden peges der på nationale og private bidrag.

Et meget gennemgående studie fra FAO fastlægger, at en middel implementering af Den Globale Aktionsplan (GPA) vil koste 248 mio. USD (1.913 mio. DKK) om året. Alt efter hvilken type indikator man bruger, vil Danmarks andel være 1,4 - 4 mio. USD (10,8 - 30,8 mio. DKK). Der vil generelt være tale om bistandsmidler til finansiering af GPA og andre relaterede planer og programmer under overenskomsten.

Der har været tale om at etablere en international fond, som kunne tilbageføre økonomiske midler til udviklingslandene. Den internationale organisation for planteforældre (ASSINSEL) har tilbudt at betale bidrag til en eventuel frivillig fond.

Handel og immaterielle ejendomsrettigheder

Fra u-landenes side gives der udtryk for, at der skal gives en økonomisk kompensation til oprindelseslandet, og man har peget på en sådan opfyldelse enten i en revideret overenskomst eller under de kommende WTO forhandlinger om en genforhandling af TRIPS-aftalens artikel 27, 3b. Selv om spørgsmålet om intellektuel ejendomsrettigheder er relevant for forhandlingerne, forsøger man at undgå, at gøre dem til et hovedpunkt.

Forhandlingsresultatet i CGRFA kan derfor indirekte forventes at få indflydelse på de kommende forhandlinger i WTO-regi om TRIPS-aftalens artikel 27, 3b.

Man er i forhandlingerne ved at forlade konceptet om at give kompensation til selve oprindelseslandet, idet det for landbrugsarter er meget svært - hvis ikke umuligt - at specificere et oprindelsesland. Landbrugsplantearterne, der anvendes til forædling, har som regel mange oprindelseslande, og de er allerede forædlet gennem mange år. Ligeledes er det ved den traditionelle forædling ofte meget svært at præcisere hvilket materiale, der er indeholdt i en endelig sort.

Adgang til genetiske ressourcer

Der er opnået enighed i forhandlingerne om, at det bærende princip for adgang til genetiske ressourcer er, at der skal være fri - men ikke nødvendigvis omkostningsfri - adgang til og eksportret for genetiske ressourcer inden for et multilateralt system med henblik på forædling og videnskabelig brug.

Der er i forhandlingsforløbet blevet indføjet en liste over arter, som den reviderede overenskomst skal omfatte. Listen omfatter foreløbig få arter af betydning for den globale fødevarer-sikkerhed. Listen formodes at blive sammensat ud fra kriterierne om global fødevarer-sikkerhed og uafhængighed mellem stater.

Der skal udarbejdes en prioriteret EU-liste over arter, som man ønsker omfattet af det multilaterale system. Listen skal fastlægges på rådsmødet i marts.

Farmers Rights

I april 1999 opnåede man enighed om en kompromistekst om Farmers Rights. På internationalt plan anerkendes den store indsats landmænd i hele verden har gjort for at bevare og udvikle PGR som grundlag for fødevarer- og landbrugsproduktion. Selve udmøntningen af Farmers Rights skal ske på nationalt plan under respekt af international lovgivning.

Juridiske status

Med hensyn til den juridiske status af den reviderede overenskomst er der enighed om, at den skal være juridisk bindende. Derudover overvejes der i øjeblikket flere muligheder med hensyn til den juridiske tilknytning til FAO og CBD. Den generelle holdning er, at der bør være tilknytning til både FAO og CBD.

Udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres om sagen på nuværende tidspunkt.

Konsekvenser

Forhandlingsmandatet forventes ikke umiddelbart at få økonomiske, administrative eller lovgivningsmæssige konsekvenser for Danmark.

Det kan ikke udelukkes, at en revideret overenskomst kan få økonomiske, administrative samt lovgivningsmæssige konsekvenser for Danmark.

Beskyttelsesniveauet i Danmark forventes ikke berørt.

Høring

Ved de seneste høringer er der givet udtryk for følgende:

Sammenslutningen af Danske Sortsejere anfører, at bevaring af PGR er et globalt ansvar, at man bør fastholde princippet om den frie adgang til PGR, at man ikke kan tilslutte sig Farmers Rights som juridisk begreb, samt at planteforædling, teknologioverførsel og bevarelse af PGR er yderst vigtig i u-landene. Sidstnævnte bør finansieres indenfor den generelle u-landsbistand. Foreningen er stærk modstander af en royalty deling, afgift eller fond der baseres på genernes oprindelse. Der peges på, at det for u-landene vil være mere værdifuldt at få styrket eget forædlingsarbejde frem for at modtage et kontant bidrag fra en international fond. Endvidere udtrykker foreningen meget stærk betænkelighed ved en binding som protokol under Biodiversitetskonventionen.

De generelle landbrugsorganisationer finder, at en revideret overenskomst fortsat vil have stor betydning for den globale forsyning af landbrugs- og fødevarer, og derfor må have en stærk binding til FAO. Foreningerne er betænkelige ved, at overenskomsten udelukkende bindes som protokol til Biodiversitetskonventionen. Foreningerne understreger desuden vigtigheden af bevaringen af PGR samt behovet for at støtte dette i u-landene. Endvidere ønsker man at fastholde princippet om den frie adgang til ressourcerne samt, at man ikke kan acceptere, at der i givet fald skal betales afgifter af anvendelse af plantegenetisk materiale til oprindelseslandet.

Udvalget for Plantegenetiske Ressourcer har på et møde den 11. januar 2000 behandlet sagen. Udvalget ønskede, at aftalen skulle omfatte så mange slægtsarter som muligt. Udvalget udarbejdede en prioriteret liste, som man ønsker, at aftalen som minimum omfatter. Udvalget tilkendegav ønsket om, at aftalen havde en meget stærk forankring i FAO, og fandt det u hensigtsmæssigt, at aftalen fik status af en protokol under Biodiversitetskonventionen. Udvalget ønskede ikke entydigt at udtale sig om kommerciel benefit sharing og finansielle mekanismer.

I §2-udvalget (landbrug) har Landbrugsrådet udtrykt tilfredshed med, at området bliver genstand for international regulering. Reguleringen bør omfatte alle landbrugsafgrøder. Endvidere tilsluttede man sig "farmer's privilege" og mente, at udgifterne til "benefit sharing" bør dækkes af bistandsmidler.

Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg (forhandlingsoplæg) den 16. april 1999 i forbindelse med forelæggelse af forhandlingsmandat an. EU's deltagelse i forhandlingerne i FAO om revision af den internationale overenskomst om plantegenetiske ressourcer, jf. aktuelt notat af 9. april 1999.

Endvidere har sagen været forelagt Folketingets Europaudvalg (orientering) den 12. november 1999, jf. aktuelt notat den 4. november 1999.

7. Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om ændring af Rådets direktiv 64/432/EØF om veterinærpolitimæssige problemer ved handel inden for Fællesskabet med kvæg og svin.

KOM (1999) 456 endelig udg.

Revideret genoptryk af aktuelt notat (ændringer er markeret med fed)

Baggrund

Kommissionen har ved KOM (1999) 456 af 25. oktober 1999 fremsendt forslag om ændring af direktiv 64/432/EØF om veterinærpolitimæssige problemer ved handel for Fællesskabet med kvæg og svin. Forslaget vedrører artikel 6, stk. 2 og 3, artikel 16, artikel 17 samt Bilag A og Bilag F i Rådets direktiv 64/432/EØF.

Forslaget er fremsat med hjemmel i TEF artikel 37 og 152 og skal behandles efter proceduren for fælles beslutningstagen i TEF artikel 251, da forslaget angår veterinærforhold og berører folkesundheden.

Nærheds- og proportionalitetsprincippet

Kommissionen anfører, at forslaget fremsættes for at undgå forstyrrelser i handelen med kvæg og svin med henblik på funktionen af det indre marked.

Formål og indhold

I henhold til Rådets direktiv 97/12/EF af 17. marts 1997 om ændring og ajourføring af direktiv 64/432/EØF om veterinærpolitimæssige problemer ved handel inden for Fællesskabet med kvæg og svin, som ændret af Rådets direktiv 98/99/EF, skal der fra den 1. juli 1999 udtages prøver fra kvæg med henblik på påvisning af sygdommene brucellose og tuberkulose før udførsel til andre medlemslande . Kravet om prøveudtagelse gælder dog ikke lande, der, som Danmark, er anerkendt som værende officielt fri for sygdommene, eller er tilsluttet et af Kommissionen godkendt overvågningsnetværk.

Kravet om udtagning af prøver har imidlertid skabt praktiske problemer i de lande, der skal udtage prøver, hvorfor Kommissionen har foreslået, at man ved en ændring af Rådets direktiv 64/432/EØF genindfører undtagelsen fra Rådets direktiv 95/25/EF således, at de pågældende lande indtil den 31. december 2000 ikke skal udtage prøver før udførsel af kvæg til andre medlemslande med samme su ndhedsstatus for brucellose og tuberkulose.

Derudover ændrer forslaget direktivet i lyset af Rådets afgørelse 99/468/EF om fastsættelse af de nærmere vilkår for udøvelsen af de gennemførelsesbeføjelser, der tillægges Kommissionen således, at foranstaltninger til gennemførelse af ændringsdirektivet vedtages efter forskriftsproceduren. Kommissionen, som bistås af Den Stående Veterinærkomité, kan efter ovennævnte procedure vedtage overgangsbestemmelser, der kan anvendes i højst tre år.

Udtalelser

Europa-Parlamentet har den 14. januar 2000 udtrykt beklagelse over, at gennemførelsen af EF's veterinærpolitimæssige bestemmelser igen er forbundet med store forsinkelser. På trods heraf kunne parlamentet tilslutte sig forslaget om i endnu et år at anvende de bestemmelser, der var gældende før den 1. juli 1999.

Europa-Parlamentet var imidlertid af den holdning, at forslagets bestemmelse, der giver Kommissionen mulighed for efter forskriftsproceduren at vedtage overgangsbestemmelser i en anvendelsesperiode på yderligere tre år ud over de i basisteksten fastsatte frister, bør ændres således, at de tre år begrænses til et år.

Udvalget om Landbrug og udvikling af landdistrikter har den 25. februar 2000 i et udkast til ændring foreslået, at anvendelsesperioden sættes til to år. Forslaget skal til afstemning i Europa-Parlamentet under næste plenum midt i marts 2000.

Gældende dansk ret

Bekendtgørelse nr. 601 af 19. juli 1999 om samhandel inden for Fællesskabet med kvæg samt om indførsel heraf fra tredjelande.

Konsekvenser

Forslaget medfører en ændring af ovennævnte bekendtgørelse, men har ingen samfundsøkonomiske eller statsfinansielle konsekvenser og skønnes ej heller at berøre beskyttelsesniveauet i Danmark, da forslaget udelukkende vedrører handel mellem medlemslande med den samme sundhedsstatus.

Høring

§2-udvalget (landbrug) har tilsluttet sig forslaget på betingelse af, at der ikke er tale om brugsdyr, at dyrene kommer fra smittefri besætninger, at det modtagende medlemsland har accepteret undtagelsen, og at undtagelsesbestemmelserne kun gælder for lande med samme status.

Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Der er fremsendt grundnotat den 4. november 1999.

Sagen har været forelagt Folketingets Europaudvalg den 12. november 1999 (orientering), jf. aktuelt notat af den 4. november 1999.

8. Forslag til Rådets beslutning om ændring af beslutning 95/513/EF om ligestilling af læggekartofler produceret i tredjelande og beslutning 95/514/EF om ligestilling af afgrøder til formering af udsæd i tredjelande og om ligestilling af frø produceret i tredjelande.

KOM (2000) 64 endelig udg.

Nyt notat

Baggrund

Kommissionen har ved KOM(2000)64 endelig udgave af 4. april 2000 fremsat forslag til Rådets beslutning om ændring af beslutning 95/513/EF om ligestilling af læggekartofler produceret i tredjelande og beslutning 95/514/EF om ligestilling af afgrøder til formering af udsæd i tredjelande og om ligestilling af frø produceret i tredjelande.

Forslaget er fremsat med hjemmel i art. 16, stk. 1, litra b i rådsdirektiv 66/400/EØF af 14. juli 1966 om handel med bederoefrø, art. 16, stk. 1, litra b i rådsdirektiv 66/401/EØF af 14. juni 1966 om handel med frø af foderplanter, art. 16, stk. 1, litra b i rådsdirektiv 66/402/EØF af 14. juni 1966 om handel med sædekorn, art. 15, stk. 1, i rådsdirektiv 66/403/EØF af 14. juni 1966 om handel med læggekartofler og art. 15, stk. 1, litra b i rådsdirektiv 69/208/EØF af 30. juni 1969 om handel med frø af olie- og spindplanter og kan vedtages af Rådet med kvalificeret flertal uden høring af Europa-Parlamentet.

Nærheds- og proportionalitetsprincippet

Kommissionen har ikke redegjort for nærheds- eller proportionalitetsprincippet. Plantesundhedsområdet er fuldt harmoniseret.

Formål og indhold

EU har en fælles sortsliste over landbrugsplantearter. Læggekartofler, markfrø og sædekorn af sådanne sorter er fritomsættelige i alle medlemslande, medmindre et medlemsland har søgt og fået tilladelse til at undtage givne sorter for markedsføring på sit område. Af hensyn til internationale handelsregler ligestilles produkter fra tredjelande. Ligestilling af produkter fra EU-lande og tredjelande omfatter sorter, der er opført på den fælles sortsliste over landbrugsplantearter.

Hidtidige beslutninger om ligestilling af markinspektion og produktion af læggekartofler, markfrø og sædekorn i tredjelande (beslutning 95/513/EF og 95/514/EF) udløber henholdsvis den 30. juni 2000 og den 31. januar 2000. Bestemmelserne om ligestilling foreslås videreført ved en ny beslutning indtil den 31. december 2002.

Samtidig foreslås indført krav om mærkning af GMO-sorter fra tredjelande.

Ved Rådets direktiv 98/95/EF, der gælder for det interne marked i EU, er der for genetisk modificerede sorter fastsat krav om mærkning med tydelig angivelse af, at varepartiet er genetisk modificeret. Det gælder for etiketter eller dokumenter af enhver art, officielle såvel som uofficielle, der er fastgjort til eller ledsager varepartiet.

Lignende bestemmelser ønsker man også gælder for frø, sædekorn og læggekartofler, der importeres fra tredjelande for at sikre, at brugerne og forbrugerne bliver ordentligt informeret og for at undgå vildledning. De foreslåede regler skal sikre, at der ved import af læggekartofler, markfrø og sædekorn af genetisk modificerede sorter fra ligestillede tredjelande gælder de

samme regler for mærkning, som er gældende i EU. Mærkningen af disse produkter skal herefter tydeligt angive at sorten er genetisk modificeret.

GMO-sorter optræder kun på den fælles sortliste, hvis de er godkendt i henhold til udsætningsdirektivet eller evt. andre EU-direktiver, og for EU-landene er der krav om mærkning om GMO. Der findes endnu ikke GMO-sorter på den fælles sortliste inden for læggekartofler, udsæd og frø, men der forventes at komme i fremtiden. Hidtil har der derfor ikke været importeret GMO-sorter inden for dette område.

Udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

Gældende dansk ret

Ligestillingsbestemmelser for læggekartofler, markfrø og sædekorn er gennemført ved bekendtgørelse nr. 124 af 1. marts 1999 om kartofler, bekendtgørelse nr. 52 af 24. januar 2000 om markfrø og bekendtgørelse nr. 53 af 24. januar 2000 om sædekorn.

Konsekvenser

Forslaget har ingen lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser.

En vedtagelse af beslutningen skønnes at forbedre beskyttelsesniveauet i Danmark, idet der indføres krav om mærkning af GMO'er også fra tredjelande.

Høring

§2-udvalget (landbrug) havde ingen bemærkninger til forslaget.

Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.